

Õpilaste teadustööde riiklik konkurs 2025

KÕIK TULEMUSED

Riiklikud preemiad	2
Rahvusvahelised auhinnad	3
Haridus- ja Teadusministeeriumi eriauhinnad	4
Kliimaministeeriumi eriauhinnad	5
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eriauhind	5
Kultuuriministeeriumi eriauhinnad	5
Kaitseressursside Ameti eriauhind	6
Eesti Teaduste Akadeemia eriauhinnad	6
Rakenduskõrgkoolide Rektorate Nõukogu eriauhinnad	7
Eesti Kunstiakadeemia eriauhind	8
Eesti Maaülikooli eriauhinnad	9
Tallinna Ülikooli eriauhinnad	9
Tallinna Tehnikaülikooli eriauhinnad	11
Tartu Ülikooli teaduskooli eriauhinnad	11
Tartu Ülikooli observatooriumi eriauhinnad	12
Eesti Keele Instituudi eriauhinnad	12
Eesti Kirjandusmuuseumi eriauhinnad	13
Eesti Noorte Teaduste Akadeemia eriauhinnad	13
Swedbank AS eriauhinnad	15
Eesti Energia eriauhind	15
Eesti Rahvusraamatukogu eriauhind	15
AS Metrosert eriauhinnad	16
Portaal „Eesti Geoloog“ eriauhind	16
Noorte Vabamu eriauhind	16
AHHAA teaduskeskuse eriauhind	16
Liturgilise Muusika Ühingu Scandicus eriauhind	17

Riiklikud preemiad

Gümnaasiumiastmes

I preemia (1500 eurot)

- **Mia Marleen Rahe** (Tallinna Reaalkool) töö „Erinevate kapsiidivalkudega pakitud adenoassotsieeritud viirusvektorite nakatumisvõime mõõtmine koekultuurides“ eest, juhendajad: Illar Pata, Kersti Veskimets;
- **Mari Maurer** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Melioratsioonist Eestis ning selle mõjust Pususoo ja selle valgala näitel“ eest, juhendajad: Hedda Pihlamägi, Piret Lõhmus;

II preemia (1100 eurot)

- **Marie Muinasmaa** (Gustav Adolfi Gümnaasium) töö „Kõrvaklappide kasutamine ja teadlikkus sellega seonduvatest terviseriskidest Gustav Adolfi Gümnaasiumi gümnasistide näitel“ eest, juhendaja: Sirle Oja;
- **Karolin Ruumet** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Päikesepatareide parameetrite mõõtmine tehisvalguses $Cu_2Zn(Sn_{1-x}Ge_x)_4S_4$ näitel“ eest, juhendajad: Jörgen Metsik, Marit Kauk-Kuusik;

III preemia (700 eurot)

- **Harriet Helena Habicht** (Tallinna Reaalkool) töö „Liitreaalsuse keskkonnas liikurrajal kõnnitreeningu mõju keha tasakaalu näitajatele põlveliigese endoproteesimise järgselt“ eest, juhendajad: Helena Gapeyeva, Reet Varik;
- **Laureen Kalvet** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Elektriliste tõukeratastega juhtunud õnnetustega kaasnevad kehavigastused Pärnu maakonna näitel“ eest, juhendajad: Jane Idavain, Liisa-Marie Lääne.

Põhikooliastmes

I preemia (1000 eurot)

- **Neeme Esperk** (Nõo Põhikool) töö „Niitmissageduse mõju liblikate liigirikkusele ja arvukusele Nõo alevikus“ eest, juhendajad: Kristina Sabre, Toomas Esperk;
- **Isadora Rahumeel** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Inimtegevuse mõju keskkonnale indikaatorliigi harilik saarmas (*Lutra lutra*) näitel“ eest, juhendajad: Inge Vahter, Martin Silts;

II preemia (800 eurot)

- **Kaarel Jagomägi** (Tartu Mart Reiniku Kool) töö „Minu vanavanaisa lugu – Saarepeedilt Kolõmale ja tagasi“ eest, juhendaja: Karolina Antons;
- **Emma Kuris** (Valjala Põhikool) töö „Turja küla muutuste tuules. Mõisaajast tänapäevani“ eest, juhendajad: Ester Vaiksaar, Ahti Kuris;

III preemia (700 eurot)

- **Oliver Inno** (Tallinna Reaalkool) töö „Tallinna Reaalkooli 8. klassi õpilaste liikumisaktiivsus ja ekraaniaja kasutus“ eest, juhendajad: Kristi Koit, Andres Talts;
- **Ekke Rikka** (Tartu Veeriku Kool) töö „Rukkiräägu arvukuse sõltumine ilma parameetritest Eesti eluslooduse riikliku seire andmetel 2020–2024“ eest, juhendajad: Triinu Pertels, Margus Ots.

Juhendajapreemiad

I preemia pälvinud tööde juhendajaid (à 1700 eurot):

- **Illar Pata** ja **Kersti Veskimets** töö „Erinevate kapsiidivalkudega pakitud adenoassotsieeritud viirusvektorite nakatumisvõime mõõtmine koekultuurides“ juhendamise eest;
- **Hedda Pihlamägi** ja **Piret Lõhmus** töö „Melioratsioonist Eestis ning selle mõjust Pususoo ja selle valgala näitel“ juhendamise eest;
- **Kristina Sabre** ja **Toomas Esperk** töö „Niitmissageduse mõju liblikate liigirikkusele ja arvukusele Nõo alevikus“ juhendamise eest;
- **Inge Vahter** ja **Martin Silts** töö „Inimtegevuse mõju keskkonnale indikaatorliigi harilik saarmas (*Lutra lutra*) näitel“ juhendamise eest.

Rahvusvahelised auhinnad

Eesti esindamine Euroopa Liidu noorte teadlaste konkursil (september 2025):

- **Mia Marleen Rahe** (Tallinna Reaalkool) tööga „Erinevate kapsiidivalkudega pakitud adenoassotsieeritud viirusvektorite nakatumisvõime mõõtmine koekultuurides“, juhendajad: Illar Pata, Kersti Veskimets;
- **Mari Maurer** (Tallinna Saksa Gümnaasium) tööga „Melioratsioonist Eestis ning selle mõjust Pususoo ja selle valgala näitel“, juhendajad: Hedda Pihlamägi, Piret Lõhmus;
- **Marie Muinasmaa** (Gustav Adolphi Gümnaasium) tööga „Kõrvaklappide kasutamine ja teadlikkus sellega seonduvatest terviseriskidest Gustav Adolphi Gümnaasiumi gümnasistide näitel“, juhendaja: Sirle Oja.

Eesti esindamine konkursil Regeneron International Science and Engineering Fair (mai 2026):

Osalemist rahastab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

- **Karolin Ruumet** (Miina Härma Gümnaasium) tööga „Päikesepatareide parameetrite mõõtmine tehisvalguses Cu₂Zn(Sn_{1-x}Gex)₄ näitel“, juhendajad: Jörgen Metsik, Marit Kauk-Kuusik.

Rahvusvaheliste koostööpartnerite eriauhinnad

Eesti esindamine rahvusvahelisel uurimisnädalal International Wildlife Research Week (juunis 2025):

- **Isadora Rahumeel** (Kuressaare Hariduse Kool) töö „Inimtegevuse mõju keskkonnale indikaatorliigi harilik saarmas (Lutra lutra) näitel“ eest, juhendajad: Inge Vahter, Martin Silts;

Eesti esindamine Rahvusvahelisel Šveitsi talentide foorumil (veebruaris 2026):

Osalemist rahastab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

- **Susanna Sarapuu** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Valimisnimekirjade koostamise formaalsete ja mitteformaalsete reeglite mõju naiste esindatusele: Eesti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna poliitikute vaade“ eest, juhendajad: Ulla Herkel, Külli Sarapuu;

Eesti esindamine rahvusvahelisel teadusmessil Luxembourg International Science Expo (oktoober-november 2025):

- **Miranda Mirabel Rajamäe** (Tartu Katoliku Hariduskeskus) tööga „Kalendri koostamine ise joonistatud piltidega lilledest oma aias“, juhendaja: Pilvi Rajamäe.

Haridus- ja Teadusministeeriumi eriauhinnad

- **Maria Peedimaa** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Eesti riikliku õppekava valikainete süsteemi rakendamine ja rahulolu sellega Miina Härma Gümnaasiumi 113. lennu näitel“ eest, juhendaja: Tiia Lepik;
- **Kertu Reimal** (Rapla Gümnaasium) töö „Ennastjuhtiva õppija päeviku loomine algklassiõpilastele“ eest, juhendaja: Ülle Mäekivi.

Kliimaministeeriumi eriauhinnad

- **Neeme Esperk** (Nõo Põhikool) töö „Niitmissageduse mõju liblikate liigirikkusele ja arvukusele Nõo alevikus“ eest, juhendajad: Kristina Sabre, Toomas Esperk; preemia 1000 eurot;
- **Karl-Erik Krillo** (Tartu Tamme Gümnaasium) ja **Jawan Lepp** (Tartu Täiskasvanute Gümnaasium) töö „Metallide mikrobioloogiline leostamine graptoliitargilliidist“ eest, juhendajad: Anne Menert, Urmas Tokko; preemia 1000 eurot;
- **Gleb Gorbatsjov** (Lasnamäe Gümnaasium) töö „Õppetunni läbiviimine Lasnamäe Gümnaasiumi 12. klassides teemal „Põhja-Eesti Ordoviitsiumi lademetes paleontoloogia ja geoloogia““ eest, juhendaja: Aleksander Pototski; preemia on 300 eurot.
- **Evalotta Začek** (Tartu Tamme Gümnaasium) töö „Fotonäituse „Nelja silmaga rabas“ loomine“ eest, juhendaja: Liina Nagel; preemia on 300 eurot.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eriauhind

Eesti esindamine Rahvusvahelisel Šveitsi talentide foorumil (veebruaris 2026):

- **Susanna Sarapuu** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Valimisnimekirjade koostamise formaalsete ja mitteformaalsete reeglite mõju naiste esindatusele: Eesti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna poliitikute vaade“ eest, juhendajad: Ulla Herkel, Külli Sarapuu.

Kultuuriministeeriumi eriauhinnad

Kunstinäituste kureerimise teema valiku ja põhjaliku käsitluse eest

- **Christina Veebel** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Vanema ja nüüdiskunsti näituste kureerimisviisi võrdlus näituste „Moraalihoidjad ja naised kirglikud. Seksitöö kuvand Eesti kunstis 20. sajandi esimesel poolel“ ja „Päästik“ näitel“ eest, juhendaja: Liis Reier; preemia 400 eurot.

Laulupidude traditsiooni puudutava teema valiku ja põhjaliku käsitluse eest:

- **Brenda Järv** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Noorte segakooride repertuaari raskusaste läbi noorte laulupidude“ eest, juhendaja: Eve Paap; preemia 400 eurot.

Mitterahalised tunnustused

Tänu kiri ja sümboolne kingitus tugevatele töödele, millel on Kultuuriministeeriumi seisukohast oluline teemavalik.

Eestikeelse kirjasõna 500. aastapäeva tähistamise puhul tunnustame lugemist ja loetu mõistmist analüüsiva ja lugemishuvi äratava töö eest:

- **Alisa Burdina** (Räpina Ühisgümnaasium) töö „Franz Kafka teose „Metamorfoos“ tõlgendamine Räpina Ühisgümnaasiumi 11. klassi õpilaste näite“ eest, juhendaja: Kai Karell-Narrusk.

Ruumiloome valdkonnas tunnustame inimtegevuse ja bioloogilise mitmekesisuse seoseid uurivat põhjalikku uurimistööd:

- **Neeme Esperk** (Nõo Põhikool) töö „Niitmissageduse mõju liblikate liigirikkusele ja arvukusele Nõo alevikus“ eest, juhendajad: Kristina Sabre, Toomas Esperk;

Liikumise ja spordi valdkonnas tunnustame õpilaste liikumisaktiivsust ja selle mõjutegureid süsteemselt käsitlevat uurimistööd:

- **Oliver Inno** (Tallinna Reaalkool) töö „Tallinna Reaalkooli 8. klassi õpilaste liikumisaktiivsus ja ekraaniaja kasutus“ eest, juhendajad: Kristi Koit, Andres Talts.

Loovtööde kategoorias tunnustame sügava stiilitunnetuse ja sellele ehitatud klaveritsükli komponeerimise, salvestamise ja noodigraafika loomise eest:

- **Kerten Meier** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Kolmest romantistlikus stiilis etüüdist koosneva klaveritsükli loomine ja salvestamine“ eest, juhendaja: Ene Uiho.

Kaitseressursside Ameti eriauhind

- **Katarina Aas** (Tallinna Reaalkool) töö „Tudengisatelliidile SUTS antenni valimine ja disainimine modelleerimistarkvaraga 4NEC2“ eest, juhendajad: Reivo Maasik, Karl-Mattias Moor.

Eesti teaduste akadeemia presidendi eripreemiad teadlaste lootustandva alguse eest

- 1. preemia **Moorits Lill** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „YOLO objektivastusmudelite treenimine ja võrdlus mageveekalade seire näitel“ eest, juhendajad: Marge Oopkaup, Jürgen Soom. Preemia 628,32 eurot ($\pi \times 200$ eurot).

Põhjendus: Moorits Lille töös loodi masinõppe mudel kalade tuvastamiseks videokaadritelt ja pandi see tööle väikesel eri-riistvaral. Töö tehniline keerukus on kõrge, saavutati hea täpsusega efektiivne ja odav lahendus, mis aitab kaasa teise valdkonna teaduse arengule.

- 2. preemia **Laureen Kalvet** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Elektriliste tõukeratastega juhtunud õnnetustega kaasnevad kehavigastused Pärnu maakonna näitel“ eest, juhendajad: Jane Idavain, Liisa-Marie Lääne. Preemia 471,24 eurot ($\pi \times 150$ eurot).

Põhjus: Originaalne uurimus sissevaatega kurba statistikasse, millega kevadest-sügiseni tüüpiliselt algavad liiklusuudised – elektriliste tõukeratastega juhtunud õnnetused. Võrreldi transpordiameti ja tervisevaldkonna statistikaid ja tuvastati mh, et Transpordiamet alahindab noorema vanuserühma poistega toimuvaid õnnetusi, mis on samal ajal võrreldes teiste rühmadega ka palju tõsisemate vigastustega.

- 3. preemia **Ralf Robert Paabo** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Veebipõhise füüsikamootori ja kasutajaliidese programmeerimine“ eest, juhendaja: Julia Polikarpus. Preemia 314,16 eurot ($\pi \times 100$ eurot).

Põhjus: Töö käigus loodi füüsikalise maailma matemaatiline mudel veebipõhise tarkvara lahendusena. Sellise "mootori" peale saaks omakorda luua erinevaid keskkondi, simulatsioone ja mängu.

Tänukirjaga tunnustatakse:

- **Helena Gross** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Kulakuks tunnistamine ja selle vaidlustamine ühe Läänemaa talupere näitel“ eest, juhendaja: Indrek Pajur.

Põhjus: Oskuslik ajalooliste dokumentide tõlgendamine, kasutades ajaloo ja suulise ajaloo andmeid.

- **Marten Verner Misnik** (Parksepa Keskkool) töö „Kooli valgustuse energiatõhususe tõstmine“ eest, juhendajad: Ando Tuul, Ene Kärg.

Põhjus: Kaheksanda klassi töös võrreldi, mõõdeti ja hinnati eri tüüpi valgustite kasutamise ja välja vahetamise otsatarbekust suure asutuse (oma kooli) näitel. Luminofoori asendamine LED-toruga tasub ära umbes kahe aastaga.

- **Randar Roosipõld** (Hiiu Kool) töö „Kooliõpilaste investeerimisalased teadmised, võimalused ja eesmärgid Hiiu Kooli III astme õpilaste näitel“ eest, juhendajad: Kristjan Roosipõld, Jane Tüksammel, Anne Roosipõld.

Põhjus: Uurimistöö tõi väga hästi välja põhikooli õpilaste investeerimisalased teadmised harjumused ja hoiakud ning osutas rahandusalaste teadmiste ja praktiliste oskuste pakkumise vajadusele koolis.

Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu eriauhinnad

- **Katarina Aas** (Tallinna Reaalkool) töö „Tudengisatelliidile SUTS antenni valimine ja disainimine modelleerimistarkvaraga 4NEC2“ eest, juhendajad: Reivo Maasik, Karl-Mattias Moor. Preemia 400 eurot.

Põhjus: Uurimistöö teema on aktuaalne ja tehniliselt nõudlik, sisaldades hästi kirjeldatud teoreetilist tausta, teostatud katseid ja selget rakenduslikku soovitusi. Teostus on põhjalik ja kõrgel teaduslikul tasemel, pakkudes samas praktilist väärtust. Autor on näidanud silmapaistvat

analüütilist mõtlemist ja tehnilist pädevust. Uurimistöö omab laiemat rakendusväärtust Eesti Tudengisatelliidi Sihtasutuse projektides.

- **Diana Pöder** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Maaliseeria loomine oma terviseprobleemide visualiseerimisena ja nendest näituse korraldamine“ eest, juhendajad: Lisette Lepik, Kalli Kalmet. Preemia 400 eurot.

Põhjus: Uurimistöö paistab silma aktuaalse ja ausa teemakäsitlusega, mis ühendab tervise ja kunsti valdkonnad ning pakub põhjalikku loomeprotsessi analüüsi. Autor on kasutanud interdistsiplinaarset lähenemist, sidudes oskuslikult eri valdkondade kompetentsid. Isiklik ja avameelne käsitlus muudab töö mõistetavaks noortele ning aitab tõsta nende teadlikkust terviseprobleemidest. Töö rõhutab kultuuri olulisust nii ühiskonna teenimisel kui ka vajaliku teabe edastamisel.

Tänukirjaga tunnustatakse:

- **Laureen Kalvet** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Elektriliste tõukeratastega juhtunud õnnetustega kaasnevad kehavigastused Pärnu maakonna näitel“ eest, juhendajad: Jane Idavain, Liisa-Marie Lääne.

Lisaks kutsuvad Tallinna Tervishoiu Kõrgkool ja Pärnu Haigla autorit tutvuma õppimisvõimalustega. Autoril on ainulaadne võimalus olla tudengivarjuks erinevates osakondades, kogeda tervishoiuvaldkonna igapäevaelu ning saada ülevaade haigla tegevustest individuaalsel ringkäigul.

Põhjus: Uurimistöö käsitleb olulist ja aktuaalset teemat, tuues esile elektriliste tõukeratastega seotud õnnetuste tagajärjed ning aidates tõsta teadlikkust ühiskonnas. Komisjon tunnustab töö kvaliteeti ja selle kasulikkust laiemale avalikkusele. Tegemist on väärtusliku panusega ohutuselase teadlikkuse suurendamisse.

- **Hermann Käbi ja Jarl Justus Hellat** (Tallinna Reaalkool) töö „Peastarvutamiskonstruktsiooni Reaaler arendamine ja piloteerimine“ eest, juhendajad: Hanna Britt Soots, Riin Saar.

Lisaks kingib Eesti Lennuakadeemia kummalegi autorile 30-minutilise lennukisimulaatori huvilennu kinkekaardi kahele, et end üksi või kaaslasega kapteni positsioonil proovile panna ja õhusõidukit juhtida.

Põhjus: Uurimistöö tulemusena valminud veebirakendus pakub õpilasesõbralikku ja põhjalikku lahendust peastarvutamiskonstruktsiooni arendamiseks. Rakendus toetab noorte matemaatikaoskuste arendamist, aidates suurendada huvi inseneeria, IKT ja teiste tehniliste erialade vastu.

Eesti Kunstiakadeemia eriauhind

- **Diana Pöder** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Maaliseeria loomine oma terviseprobleemide visualiseerimisena ja nendest näituse korraldamine“ eest, juhendajad: Lisette Lepik, Kalli Kalmet.

Põhjus: Diana Pöder on loonud maaliseeria ja avaliku näituse koos publikuprogrammiga, mis on inspireeritud kroonilisest valust ja neuroloogilistest häiretest. Oma töödes ühendab ta isikliku kogemuse ja ühiskondliku fookuse, jõudes julgelt ja otsekohele oluliste teemade käsitlemiseni. See kunstiprojekt purustab neuroloogiliste häirete ja haiguste kohta levinud stereotüüpe, harib vaatajat ning kutsub kaasa mõtlema, kuidas kujutada valu, spetsiifilisi haigusseisundeid ja inimeseks olemise sisemisi väljakutseid. Uurimistööst paistab silma läbimõeldud ja põhjendatud loomingu otsustega, mis on viinud tervikliku maaliseeria ja selle mõjusa esitlemiseni. See on tõeliselt maailma avardav kunstiprojekt, mis ühendab teaduse ja loomingu, et tekitada ühiskondlikku arutelu.

Võitja saab valida auhinnaks just teda huvitava kursuse EKA Avatud akadeemia kursuste seast.

Eesti Maaülikooli eriauhinnad

- **Neeme Esperk** (Nõo Põhikool) töö „Niitmissageduse mõju liblikate liigirikkusele ja arvukusele Nõo alevikus“ eest, juhendajad: Kristina Sabre, Toomas Esperk; preemia 500 eurot.

Põhjus: Niita või mitte niita või kui palju niita – see on küsimus, mida paljud maaomanikud endalt viimasel ajal üha rohkem küsivad. See on olnud ka küsimus nii maaülikoolile kui Tartu linnale. Neeme uurimistööst nähtub, et kui maastik on mitmekesine ja esinevad kompensatsioonialad, pole niitmine liblikate populatsioonile piiravaks.

- **Liisi Mäesalu** (Gustav Adolfi Gümnaasium) töö „Puu- ja põlevkivituhha mõju arukase kasvule ja taimkatte arengule Puhatu ammendatud freesturbaväljal“ eest, juhendajad: Katri Ots, Helina Reino; preemia 500 eurot.

Põhjus: Kas ammendatud freesturbaväljad jätta looduslikult taas soostuma või väärindada neid läbi puidu, mida peale hakata põlevkivituhaga? Liisi uurimistööst pakub lahendusi läbi arukase kasvatamise, mis võimaldab väärindada nii põlevkivituhka kui ammendatud freesturbaväljasid keskkonnasõbralikult.

Tallinna Ülikooli eriauhinnad

Silmapaistev töö haridusuuenduste valdkonnas:

- **Mona Vinnal** (Tabasalu Gümnaasium) töö „Tabasalu Gümnaasiumi õpilaste teadlikkus ChatGPT võimalustest ja suunis rakenduse kasutamiseks õppetöös“ eest, juhendaja: Liis Raudvere. Preemia 200 eurot.

Põhjendus: Aktuaalse teema ning praktilise väärtusega töö. Hästi analüüsitud ning põhjalikult argumenteeritud.

Silmapaistev töö digi- ja meediakultuuri valdkonnas:

- **Enid Leetjõe** (Gustav Adolfi Gümnaasium) töö „Lilli Luugi samanimelise novelli põhjal valminud tudengifilmi „Kolhoosi miss“ karakteri loomine Konstantin Stanislavski meetodi järgi“ eest, juhendaja: Maarja-Liisa Vokksepp. Preemia 200 eurot.

Põhjendus: Teemavalik on väga põnev ja Tallinna Ülikooli vaates relevantne. Lisaks on tööl ka praktiline väärtus, kuna seni puudus kokkuvõtlik materjal Stanislavski meetodist ja praktilised näited selle meetodi kasutamisest rolli loomisel.

Silmapaistev töö kultuuriliste kompetentside valdkonnas:

- **Marianna Romanets** (Tallinna Humanitaargümnaasium) töö „Rooma termide kontseptsioon kaasaegses maailmas“ eest, juhendaja: Viktor Novikov. Preemia 200 eurot.

Põhjendus: Töö põhjalikkus ja originaalne idee paistavad kohe silma ja tekitavad wow-efekti, kuna autor on uurinud ja analüüsinud ühe nähtuse ajaloolist tausta, tänapäevaseid arenguid ning pakub enda versiooni, kuidas võtta minevikust positiivse ja ühiskonnas sidusust loonud kultuurinähtuse ning seda praktiliselt asetada tänasesse konteksti nii, et see ei kaotaks ka oma ajaloolist võlu. Ühtlasi näitab see autori laiemat ja rahvusvahelist kultuurilist vaadet.

Silmapaistev töö terve ja jätkusuutliku eluviisi valdkonnas:

- **Marie Muinasmaa** (Gustav Adolfi Gümnaasium) töö „Kõrvaklappide kasutamine ja teadlikkus sellega seonduvatest terviseriskidest Gustav Adolfi Gümnaasiumi gümnaasistide näitel“ eest, juhendaja: Sirle Oja. Preemia 200 eurot.

Põhjendus: Töö väärrib tunnustust autori valiku eest uurida noorte kuulmisprobleemide teemat, mis on tänapäeval äärmiselt aktuaalne ja oluline. Töö keskendub olulisele valdkonnale, kus teadlikkuse tõstmine ja tervislike kuulamisharjumuste edendamine on hädavajalikud. Teoreetiline taust on kirjutatud selges ja korrektses akadeemilises keeles. Tulemused on esitatud põhjalikult ja detailselt, näidates autori süvitsi minevat analüüsi ja hoolikat lähenemist uuringus kogutud andmete tõlgendamisel.

Silmapaistev töö ühiskonna ja avatud valitsemise valdkonnas:

- **Elis Prunt** (Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasium) töö „Eutanaasia ja elulõpu tahteavaldus homses Eestis“ eest, juhendaja: Allan Lorents. Preemia 200 eurot.

Põhjendus: Töö on väga aktuaalsel teemal, tugeva ja põhjaliku empiirikaga, väga hea teemaarenduse, vormistuse ja viitamisega. Järeldused ja kokkuvõtte on väga hästi argumenteeritud.

Tallinna Tehnikaülikooli eriauhinnad

- **Sonia Kurberg** (Pärnu Ühisgümnaasium) töö „Uni kui õppimise ja õppija heaolu mõjutaja“ eest, juhendaja: Kriste Talving.

Põhjus: Suurepärasel tasemel õpilasteadustöö, mis käsitleb uneteemade mõju noorte heaolule ning kaardistab unehügieeni seoseid ja tagajärgi põhjaliku teoreetilise ja meetodilise raamistikuga. Töö tulemused toovad esile gümnaasiumiõpilaste murettekitava unevõla ning pakuvad väärtuslikke teadmispõhiseid soovitusi erinevatele sihtgruppidele. Uurimistöö paistab silma akadeemilise, samas kaasahaarava sõnastuse, selge vormistuse ja sisutihedusega. Töö autor väljendab siirast huvi haridusteaduste vastu ning teda oodatakse tulevikus tutvuma ka TalTechi majandusteaduskonna õppimis- ja teadustöövõimalustega.

- **Karolin Ruumet** (Miina Härma Gümnaasium) töö „Päikesepatareide parameetrite mõõtmine tehisvalguses $\text{Cu}_2\text{Zn}(\text{Sn}_{1-x}\text{Gex})\text{S}_4$ näitel“ eest, juhendajad: Jörgen Metsik, Marit Kauk-Kuusik.

Põhjus: Uurimistöö keskendub siseruumides tehisvalguse käes töötavate päikesepatareide tõhususele. Töö annab selge ülevaate probleemist, toetub põhjalikule teoreetilisele taustale ning on esitatud viisil, mis on arusaadav ka laiemale üldsusele. Uuring hõlmab ulatuslikke mõõtmisi uue põlvkonna kesteriitmaterjalidel põhinevate päikesepatareidega ning seob tulemused teaduskirjandusega, näidates, et teatud materjalid toimivad paremini tehisvalguses kui loomulikus päikesevalguses. Autor paistab silma selge, süsteemse ja teaduslikult täpse käsitlusega, mis loob tugeva aluse edasiseks uurimistööks.

- **Tobias Salla** (Viimsi Gümnaasium) töö „Vibratsioonikatsetuste mõõtemääramatuse komponentide korratavus ja korduvus hindamine“ eest, juhendajad: Mari Allik, Ingrid Rõigas, Silver Põlgaste.

Põhjus: Uurimistöö käsitleb mõõtmistulemuste ebatäpsusi ja määramatust – teemat, mille valdamine on üha olulisem järjest andmepõhisemaks muutuvus teaduses. Töö keskendub satelliitide vibratsioonikatsetuste mõõtemääramatuse hindamisele, tuginedes reaalsele eksperimentidele, mis on seotud Tartu Observatooriumi ja Euroopa Kosmoseagentuuri laboritega. Autor kasutab teaduslikult usaldusväärseid kvantitatiivseid meetodeid, analüüsib tulemusi põhjalikult ning pakub praktilisi soovitusi laboritingimuste parandamiseks. Tugev teoreetiline taust, selge ülesehitus ja graafiline materjal muudavad töö hästi mõistetavaks ja rakendatavaks ka reaalses laborikeskkonnades.

Tartu Ülikooli teaduskooli eriauhinnad

- **Diana Pöder** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Maaliseeria loomine oma terviseprobleemide visualiseerimisena ja nendest näituse korraldamine“ eest, juhendajad: Lisette Lepik, Kalli Kalmet.

Põhjus: Diana on oma tööga puudutanud olulist ja sageli varju jäävat teemat – noorte vaimset tervist. Teaduskoolis kohtame topelt andekaid noori, kes vajavad tuge, et ennast teostada. Tunnustame Dianat, kes siiralt ja avameelset probleemistikku avab ning lisaks tema loovust terviseprobleemide visualiseerimises.

- **Oliver Lill** (Tallinna Nõmme Põhikool) töö „Elukeskkonna loomine akvaariumikaladele ja nende paljundamine kodustes tingimustes“ eest, juhendaja: Kristi Aitsam.

Põhjus: Oliveri töö näitab kuidas teadushuvi ja ettevõtlikkus võivad käia käsikäes. Ta on loonud akvaariumikaladele sobiva elukeskkonna ning saavutanud kalade paljundamise kodustes tingimustes. Loodame, et tal õnnestub ka kalade müük. Tähtis on, et teadus jõukas ettevõtlusesse ning näeme, et Oliveril on selleks tugev potentsiaal.

Tartu Ülikooli observatooriumi eriauhinnad

- **Oliver Albert Hallik** (Tartu Jaan Poska Gümnaasium) töö „Lehestiku tunnuste hindamine optilise kaugseire meetoditega“ eest, juhendajad: Vahur Lell, Lea Hallik; preemia 300 eurot;
- **Katarina Aas** (Tallinna Reaalkool) töö „Tudengisatelliidile SUTS antenni valimine ja disainimine modelleerimistarkvaraga 4NEC2“ eest, juhendajad: Reivo Maasik, Karl-Mattias Moor; preemia 300 eurot;
- **Tobias Salla** (Viimsi Gümnaasium) töö „Vibratsioonikatsetuste mõõtemääramatuse komponentide korratavus ja korduvus hindamine“ eest, juhendajad: Mari Allik, Ingrid Rõigas, Silver Põlgaste; preemia 300 eurot;
- **Eliise Siimon** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Tähe Mascara-4 analüüs“ eest, juhendajad: Heleri Ramler, Sandipan Borthakur, Siim Oks preemia 300 eurot.

Eesti Keele Instituudi eriauhinnad

Eesti Keele Instituut tunnustab põneva teemavaliku ja hea keelekasutuse eest eriauhinnaga:

- **Birgit Vajak** ja **Marleen Viir** (Kadrioru Saksa Gümnaasium) töö „Eesti räpparite sõnavara eripärast“ eest, juhendaja: Piret Järvela.

Põhjus: Töö tugevusteks on unikaalne, kuid ühiskondlikult intrigeeriv ja kaasaegne teemapüstitus, põhjalik teoreetilise tausta kirjeldus, mastapne alusmaterjali märgendusprotsess ning selge tulemuste analüüsi sektsioon. Eriti tähelepanuväärne on õpilaste oskuslik kombinatsioon kvantitatiivsest ja kvalitatiivsest analüüsist, mis näitab head arusaamist teadusliku meetodi põhimõtetest.

- **Marta Kipper** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Eesti fraseologismid – õpilaste ja tehisintellekti arusaama võrdlus“ eest, juhendaja: Kaie Klettenberg.

Põhjus: Uurimistöö teema on aktuaalne ja oluline nii lingvistika kui ka haridusteaduse vaatest. Autori valitud meetod õigustas ennast ning esitatud tulemused võimaldavad teha olulisi järeldusi. Tulemused osutavad vajadusele tõhustada fraseologismide õpet koolihariduses ja suurendada õpilaste lugemust.

- **Mattias Volt** (Tartu Herbert Masingu Kool) töö „Vulgarismid netikeeles: Redditi kommentaariumi sõnavara analüüs“ eest, juhendaja: Andrus Org.

Põhjus: Väärtustame algatust süveneda keele sellistesse tähendusväljadesse ja registritesse, mis on selgelt tabulised, samas kultuuriliselt põnevad. Kogutud korpus on väärtuslik ressurss iseeneses ning väärrib säilitamist ning taaskasutamist.

- **Piret Piirisalu** (Tartu Veeriku Kool) töö „Perekonnanimed Eestis“ eest, juhendaja: Jane Pääsukene.

Põhjus: On enam kui kiiduväärt, et juba 8. klassis on autor valinud oma uurimistöö teemaks Eesti perekonnanimede ajaloo. Töös on viidatud valdkonna mitmetele olulistele allikatele, kasutatud on asjakohaseid arhiivianimeid. Kindlasti väärrib tehtud töö suurt tunnustust ning julgustame autorit edaspidigi nimeteemadega tegelema.

Eesti Kirjandusmuuseumi eriauhinnad

- **Pärtel Kasesalu** (Tallinna Reaalkool) töö „Küüniklik iroonia“ eest, juhendajad: Märt Pöder, Kristi Koit.

Põhjus: terviklikult tugev ja muljetavaldava süvenemisega tehtud uurimistöö, kus on väga heas proportsioonis referatiivsus ning uurija enese analüüs.

- **Marta Kipper** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Eesti fraseologismid – õpilaste ja tehisintellekti arusaama võrdlus“ eest, juhendaja: Kaie Klettenberg.

Põhjus: uurimistöö kordab elegantselt Anneli Barani kunagist eksperimenti kaasaega kõnetaval moel ning jõuab huvitavate järeldusteni.

Eesti Noorte Teaduste Akadeemia eriauhinnad

- **Moorits Lill** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „YOLO objektivastusmudelite treenimine ja võrdlus mageveekalade seire näitel“ eest, juhendajad: Marge Oopkaup, Jürgen Soom; preemia 200 eurot.

Põhjus: Uurimistöö, mis rakendab masinõppe ja tehisintellekti meetodeid aktuaalses ja keskkonnateadlikus kontekstis – mageveekalade seire automatiseerimises. Töö on praktiline ja süsteemne, hõlmates kolme erineva YOLO mudeli treenimist ja võrdlust, kasutades TalTechi andmestikku ning tehisintellekti labori tööriistu. Analüüs on põhjalik, meetodika ja tulemused

detailselt lahti kirjutatud ning jõutakse selge järelduseni parima mudeli osas, arvestades nii täpsust kui töökiirust. Uurimus kinnitab, et YOLO mudelid sobivad reaalses seireks, pakkudes tugevat alust edasiseks arendustööks energiatõhususe ja sensorite integreerimise suunal.

- **Mari Maurer** (Tallinna Saksa Gümnaasium) töö „Melioratsioonist Eestis ning selle mõjust Pususoo ja selle valgala näitel“ eest, juhendajad: Hedda Pihlamägi, Piret Lõhmus; preemia 200 eurot.

Põhjus: Uurimistöö, mis ühendab isikliku sideme kohaliku maastikuga süstemaatilise ja professionaalse loodusteadusliku analüüsiga, käsitledes kraavitamise mõju Pususoole. Tegu on erakordselt põhjaliku ja mahuka tööga, mille aluseks on pikaajalised pere vaatlusandmed, tugev teoreetiline raamistik, mitme valdkonna kokkupuutepunktid ja selge teaduskeel. Autor põimib meisterlikult kokku ajaloolise ülevaate, looduskaitse vaate ning ökoloogilise analüüsi, pakkudes väärtuslikke teadmisi Eesti metsakuivenduse ja märgalade seisundi kohta. Selline töö on ehe näide sellest, kuidas teaduspõhine lähenemine, isiklik pühendumus ja kogukondlik teadlikkus saavad kujundada tugevama ja hoolivama looduskaitse mõtteviisi.

- **Helena Gross** (Hugo Treffneri Gümnaasium) töö „Kulakuks tunnistamine ja selle vaidlustamine ühe Läänemaa talupere näitel“ eest, juhendaja: Indrek Pajur; preemia 200 eurot.

Põhjus: Uurimistöö, mis käsitleb kommunistliku repressiivsüsteemi toimimist isikliku juhtumi kaudu, toetudes arhiiviallikatele ja pakkudes seeläbi haruldast ja uudset vaatenurka. Töö eristub oma neutraalse ja analüütilise stiiliga, mis loob tugeva kontrasti küüditatute emotsionaalsete palvekirjadega, tuues esile süsteemi külmuse ja samal ajal inimliku vastupanu väarikuse. Uurimus on põhjalik, hästi struktureeritud ja laiahaardeline, pakkudes sügavat arusaama keerulistest sotsiaalmajanduslikest oludest ning kulakuks tembeldamise ja repressiivse mehhanikaist. See on sisukas ja mõjus töö, mis kõneleb inimlikkusest dehumaniseeriva süsteemi taustal.

- **Mari Ann Marran** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Akadeemilise stressi mõju unekvaliteedile, uuring kolme erineva Eesti piirkonna kooli 12. klassi õpilaste näitel“ eest, juhendaja: Riina Maidre; preemia 200 eurot.

Põhjus: Uurimistöö, mis käsitleb uudse nurga alt une mõju akadeemilisele stressile ning pakub teaduspõhise ja laia katvusega ülevaadet gümnasistide uneharjumustest. Töö teoreetiline ja empiiriline osa moodustavad hästi sidusa terviku, põhinedes kvaliteetsetel allikatel ja valideeritud küsimustikel, mida autor on ise eesti keelde kohandanud. Märkimisväärne on uuringu ulatus – kolm piirkonda, viis kooli ja rikkalik andmestik –, mille analüüsimisel on kasutatud ka keerukamaid statistilisi meetodeid. Tulemused annavad olulist infot noorte heaolu kohta ning väärivad kindlasti laiemat tähelepanu nii haridusasutustes kui ka ühiskondlikus arutelus.

Lisaks meene ja kutse esinema Eesti Teaduste Akadeemias sügisel toimuval õpilasteadusele pühendatud teaduspärasel õunakonverentsil.

Swedbank AS eriauhinnad

Haridusvaldkond:

- **Natali Nora Nigul** (Tallinna Prantsuse Lütseum) töö „Eesti kooliõpetajate läbipõlemise taseme, koormuse ja palgaga rahulolu vahelised seosed“ eest, juhendaja: Kristiina Heinoja. Preemia 500 eurot.

Põhjendus: Uurimustöö avas ukse, mõistmaks probleemi, kust saab alguse õpetajate läbipõlemine - puudujäägid kaasava kooli süsteemis, otsustusjulgus kooli juhtkonnas ja lastevanemate ebaprofessionaalne käitumine õpetajate suhtes. Natali Nora töö lugemine võiks olla kohustuslik kõikidele lastevanematele ja koolisüsteemi arendavatele ametnikele.

Majandusvaldkond:

- **Randar Roosipõld** (Hiiu Kool) töö „Kooliõpilaste investeerimisalased teadmised, võimalused ja eesmärgid Hiiu Kooli III astme õpilaste näitel“ eest, juhendajad: Kristjan Roosipõld, Jane Tüksammel, Anne Roosipõld. Preemia 500 eurot.

Põhjendus: Uurimustöö valdkond viis Hiiu Kooli õpilasi lähemale rahatarkuse- ja investeerimismaailmale - usume, et ainuüksi sel teemal uurimust tehes, tõstis Randar investeerimise mitme kaasõpilase teadvusesse või andis tõuke investeerimisega alustamiseks. Loodame, et eripreemiaga kaasnev auhinnaraha aitab ka Randaril endal rahatarku investeerimisotsuseid teha.

Eesti Energia eriauhind

- **Marten Verner Misnik** (Parksepa Keskkool) töö „Kooli valgustuse energiatõhususe tõstmine“ eest, juhendajad: Ando Tuul, Ene Kärg; preemia 500 eurot.

Põhjendus: Uurimustöö pälvis erilist tähelepanu väga praktilise ja sisulise lähenemise poolest. Töös on esindatud tehnoloogiline vaade ja mõju inimeste tervisele. Analüüside mitmekülgsus ning kavatsus leida võimalusi igapäeva elu energiatõhusamaks muutmiseks pälvivad erilise tunnustuse Eesti Energia kontserni poolelt. Julgustame Marten Vernerit jätkama teaduspõhist enesearengut ja tuvastama uusi võimalusi energiamaailmas.

Eesti Rahvusraamatukogu eriauhind

- **Ida Leen Katvel** (Tallinna 21. Kool) töö „Tekstirobot ChatGPT 3.5 loodud isamaalise luule analüüs“ eest, juhendaja: Tuuli Mällo. Preemia 350 eurot.

Põhjendus: Uurimistöö tugevus on põhjalikus sisu-, vormi- ja grammatikaanalüüsis, mis viidi läbi tehisaru loodud isamaaliste lete luuletustele. Tulemuseks on põhjalik kaardistus tehisaru piiratud keeleliselt ja sisuliselt keerulisemate konstruktsioonide loomisel. Teema on eriti päevakajaline käimasolevates aruteludes keelemudelite koolitamise vajaduse ja selleks vajaliku keelekorpus kasutamise vaates.

AS Metrosert eriauhinnad

- **Kaito Haamer** (Tallinna Reaalkool) töö „Spektroskoopia kui aine uurimise meetod“ eest, juhendajad: Jaak Lippmaa, Toomas Reimann.
- **Katarina Aas** (Tallinna Reaalkool) töö „Tudengisatelliidile SUTS antenni valimine ja disainimine modelleerimistarkvaraga 4NEC2“ eest, juhendajad: Reivo Maasik, Karl-Mattias Moor.

Metrosert ootab õpilasi enda juurde praktikale.

Portaal „Eesti Geoloog“ eriauhind

- **Karl-Erik Krillo** (Tartu Tamme Gümnaasium) ja **Jawan Lepp** (Tartu Täiskasvanute Gümnaasium) töö „Metallide mikrobioloogiline leostamine graptoliitargilliidist“ eest, juhendajad: Anne Menert, Urmas Tokko; preemia 350 eurot.

Põhjendus: Maailmas on üha aktuaalsem ressursside nappus ning samas otsitakse ka uusi lahendusi vähemsaastavate metallurgiliste protsesside kasutuselevõtuks. Karl-Eriku ja Jawani uuring läheneb küsimusele interdistsiplinaarselt ning ühendab endas geoloogia, bioloogia ja keemiatehnika lähenemisi. Nad panustasid katsete läbiviimiseks rohkem kui aasta ning kirjutasid tulemustest arusaadava uurimistöö aruande.

Noorte Vabamu eriauhind

- **Marta Marie Roosimägi** (Tallinna 21. Kool) töö „1941. aastal küüditatud perekonna elu Siberis ja tagasitulek Eestisse perekond Kala näitel“ eest, juhendaja: Ingrid Paggi.

AHHAA teaduskeskuse eriauhind

- **Kristin Peil** (Tartu Jaan Poska Gümnaasium) töö „CD147 vastaste antikehade arenduse esimese etapi läbiviimine Icosagen Cell Factory arendusosakonnas“ eest, juhendajad: Paule Hermet, Lembi Loigu. Preemia 500 eurot.

Põhjendus: Kristini töö jäi silma oma väga selge praktilise väärtusega. Töö eristub selgelt oma teadusliku küpsuse poolest – autor on suutnud keeruka teema esitada arusaadavalt ja loogiliselt, viies lugeja samm-sammult läbi nii teoreetilise tausta kui ka praktilise laboritöö.

Teaduspopulariseerimise vaatest tegemist tööga, mis võiks edendada nii biokeemia valdkonda kui ka motiveerida teisi noori teaduse poole vaatama.

Liturgilise Muusika Ühingu Scandicus eriauhind

- **Anna-Lia Haavistu** (Tapa Valla Gümnaasium) ja **Kertu Rebane** (Rakvere Riigigümnaasium) töö „Piirikivid ja nendel olevate märkide tähenduse uurimine“ eest, juhendajad: Liivi Liivak, Addo Ojasalu. Preemia 300 eurot.

Põhjus: Vaimse pürgimuse eripreemia antakse Anna-Liale ja Kertule uurimuse eest, mis sai ilmsiks mitu miili väljaspool tavapärasest õpilasuurimuse areaali. Selline samm nõuab enamasti arvestatavat vaimset pürgimust. Noorte uurijate südikus ja loovus mõtestada piirikividelt leitud sümbolikat on inspireeriv – võib isegi öelda, et nakatav. Preemia andmisel sai otsustavaks uurijatepaari vastus küsimusele „mida see uurimus ja selle tulemused teie jaoks tähendavad“ - „Me ei vaata enam kunagi kahte erinevat kivi sama pilguga.“ Niivõrd sügavmõttelisest abstraktsioonist peegeldub noorte uurijate vaimne pürgimus, mis on neid viinud oma uurimistulemuste mõtestamiseni süvatasandil.

PALJU ÕNNE KÕIGILE!